

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМ ЖӘНЕ ТӘРБИЕ

ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ

Базарбаева Турсынкул Аманкельдиевна – г.ғ.к., доцент

Тұрақты даму бойынша Юнеско

кафедрасының меңгерушісі

E-mail: tursynkul.bazarbayeva@gmail.com

Экология және биологиялық әркелкілікті қорғау

- ▶ «Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық даму – еліміз үшін алдыңғы кезекте тұрған мәселе. Бүкіл өркениетті әлем жұртшылығы осы мәселемен айналысуда. Бізге де мұндай жаппай үрдістен шет қалуға болмайды.
- ▶ Үкіметке экологиялық ахуалды жақсарту жөніндегі шараларды нақты жүзеге асыруға кірісуді тапсырамын. Биологиялық әркелкілікті сақтау және тиімді пайдалану жөніндегі ұзақ мерзімді жоспарларды бекіткен жөн.
- ▶ Мектептер мен жоғары оқу орындарында өскелең ұрпаққа экологиялық тәрбие беру ісіне жеткілікті назар аудару қажет.»

(ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2020 жылғы
1 қыркүйек Қазақстан халқына Жолдауынан,
<https://www.akorda.kz>)

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі

Министрлік қоршаған ортаны қорғау, «жасыл экономиканы» дамыту, қалдықтармен жұмыс істеу (коммуналдық, медициналық және радиоактивті қалдықтарды қоспағанда), табиғат ресурстарын қорғау, олардың ұтымды пайдаланылуын бақылау және қадағалау, жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерделеу, минералдық-шикізат базасын өндіру, су қорын пайдалану және қорғау, сумен жабдықтау, су бұру, орман шаруашылығы, жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласында басқару процесін үйлестіру, мемлекеттік саясатты қалыптастыру және іске асыру саласын басқаруды жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының мемлекеттік атқарушы органы болып табылады.

Экология бойынша РЭОК (РУМС по экологии)

**Бағдарлама –
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМ ЖӘНЕ ТӘРБИЕ**

**Біліктілікті арттыру курстары –
ЭКОЖУРНАЛИСТИКА ЖӘНЕ
ТҰРАҚТЫ ДАМУ**

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМ ЖӘНЕ ТӘРБИЕ
ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ**

бакалавриаттағы білім беру бағдарламаларының барлық бағыттары үшін

жалпы білім беретін пәндер циклі

5 ECTS (3 кредит)

Құрастырушылар:

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университет

Л.Н. Гумелев атындағы Евразиялық Ұлттық университет

Е.А. Букетов атындағы Қарағанды университеті

Экологиялық білім қоғамдық-экологиялық дүниетанымды, құқықтық ұстанымдарды, ғылыми білім кешенін қалыптастыруға, білімді практикаға енгізуге, бір-бірімен ынтымақтаса білуге, адамның және жалпы қоғамның мәдениет деңгейін көтеруге, адамдардың моральдық қасиеттерін жетілдіруге арналған.

"Экологиялық білім және тәрбие" пәні жаратылыстану-гуманитарлық пәндермен тығыз байланысты және жер құрылымын, экожүйелердің қызметін, табиғат заңдарын, құқықтық және эстетикалық қағидаларды, экологиялық сипаттағы нормалар мен ережелерді білуге негізделген. Бұл пәнде білім алушылар табиғатқа әр түрлі көзқараспен қарауға, оны адамгершілік, танымдық міндеттердің объектісі ретінде жаңа мәртебеде қабылдауға үйренеді.

Пререквизиттер - биология, физика, география, экология және адам өмірінің қауіпсіздігі, философия, мәдениеттану, әлеуметтану.

Постреквизиттер - білім беру бағдарламасының пәндері.

Пән оқытудың келесі нәтижелерін қалыптастыруға бағытталған:

- ▶ қоғамның тұрақты даму мүддесінде экологиялық білім беруді негіздеу;
- ▶ қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттестігінде, табиғат дамуының заңдылықтарын зерттеу;
- ▶ жүйелердің өзін-өзі дамыту туралы заманауи идеялармен танысу, экологиялық дүниетанымды қалыптастыру;
- ▶ экологиялық дағдарыстар мен қоршаған орта апаттарының туындау мәселелерін қарастыру;
- ▶ антропогендік қызмет салдарынан планетада болып жатқан геологиялық қайта даму мен климаттық өзгерістерге талдау жасау;
- ▶ дамытушы экологиялық-білім беру ортасының құрылымдық-функционалдық ерекшеліктерін түсіндіру;
- ▶ табиғатқа жауапкершілікпен қарау арқылы экологиялық тәрбиені қалыптастыру;
- ▶ қазіргі қоғамның құндылықтар жүйесіндегі экологиялық мәдениет пен этиканы талдау.

Пәннің тақырыптық жоспары

1-модуль. Қазіргі заманғы білім берудің экологиялық моделі қоғамның тұрақты дамуының мүддесі ретінде

Экологическая модель современного образования как образования в интересах устойчивого развития общества

2-модуль. Қоршаған орта заңдарына сәйкес табиғи жүйелердің дамуы және қалыптасуы
Существование и развитие естественных систем в соответствии с законами окружающей среды

3-модуль. Экологиялық дүниетанымды қалыптастыру факторлары
Факторы формирования экологического мировоззрения

4-модуль. Экологиялық дағдарыс антропоцентрилік экологиялық сананың дағдарысы ретінде

Экологический кризис как кризис антропоцентрического экологического сознания

5-модуль. Экологиялық білім беру ортасы тұлғаны дамыту үшін әмбебап кеңістік ретінде
Эколого-образовательная среда как универсальное пространство для развития личности

6-модуль. Руханият пен адамгершілік қазіргі заманғы адамның экологиялық тәрбиесінің негізі ретінде

Духовность и нравственность как основа экологического воспитания современного человека

7-модуль. Экологиялық мәдениет пен этиканың іргелі негіздері
Фундаментальные основы экологической культуры и этики

Пәннің мазмұны

Негізгі бөлігі

1 модуль. Қазіргі заманғы білім берудің экологиялық моделі қоғамның тұрақты дамуының мүддесі ретінде

Тақырып 1. Экологиялық білім берудің мәні, мазмұны және принциптері. Экологиялық білім беру мен тәрбиелеудің мақсаттары мен міндеттері. Экологиялық білім беру қағидаттары (жүйелілік пен үздіксіздік; жаһандық, ұлттық, өңірлік және жергілікті өзара байланыс; проблемалылық пен тарихилық, теориялық және практикалық қызметтің бірлігі; пәнаралық және интеграция). Экологиялық білім мен тәрбиенің тарихи-теориялық аспектілері. Экологиялық тәрбие мен мәдениетті дамыту кезеңдері.

2 модуль.

Қоршаған орта заңдарына сәйкес табиғи жүйелердің пайда болуы мен дамуы

Тақырып 1. Тарихи дамудың әртүрлі кезеңдеріндегі қоғам мен табиғаттың өзара әрекеті.

Табиғаттың қалыптасуы және оның дамуының экологиялық заңдылықтары туралы қазіргі заманғы болжамдар. Тарихи дамудың әртүрлі кезеңдеріндегі қоғам мен табиғаттың өзара әрекеті. Қоғамның қоршаған табиғи ортамен қарым-қатынасындағы даму кезеңдері. Ғылым және адамгершілік.

Тақырып 2. Экология негіздері, экологияның негізгі ұғымдары мен заңдары

Аутэкология-организмдер экологиясы. Демэкология-популяция экологиясы. Синэкология-қауымдастықтар экологиясы. Биосфера және оның тұрақтылығы. Биосфера эволюциясы. Тірі зат концепциясы. Ғаламдық биогеохимиялық циклдар. Экология заңдары мен принциптері.

3 модуль.

Экологиялық дүниетанымды қалыптастыру факторлары

Тақырып 1. Метагалактиканың, жердің және геосфераның пайда болуының космогониялық гипотезалары

Космогониялық гипотезалар мен Метагалактиканың, жердің және геосфераның қалыптасу параметрлері қарастырылады. Жердің геосфералық айналымы туралы түсінік. Әлемнің циклдік дамуы. Физика тұрғысындағы тіршілік. Жүйелердің өздігінен дамуы туралы қазіргі заманғы көзқарастар. Жүйелердің өздігінен дамуы туралы П.Т.Шарден, И.Пригожин, И.Стенгерс және басқа ғалымдардың теориялық болжамдары. Реттілікті сақтау принципі. Ақпарат реттілік жүйелерінің шамасы ретінде.

Тақырып 2. Жердің геологиялық қайта дамуы және климаттық өзгерістер.

Жердің геологиялық қайта дамуы және климаттық қайта құрастыру туралы қазіргі көзқарастарды талдау. Кеңістіктің алғашқы ритмдері-табиғаттағы айналымдардың қалыптасу себебі.

4 Модуль

Экологиялық дағдарыс антропоцентрлік экологиялық сананың дағдарысы ретінде

Тақырып 1. Адамзат тарихындағы экологиялық дағдарыстар

Дағдарыстар мен апаттардың пайда болу шарттары диссипативті жүйелер мен әлемнің өзін-өзі ұйымдастыруының ажырамас атрибуттары ретінде. Экологиялық дағдарыс антропоцентрлік экологиялық сананың дағдарысы ретінде. Антропоцентрлік экологиялық сананың мәні. Экологиялық сананың эоцентрлік түрі. 21 ғасырдағы өркениеттің дамуына жаһандық қауіптер.

Тақырып 2. Ғаламдық экологиялық мәселелер

Ядролық соғыс қаупі. Энергетикалық мәселелер. Демографиялық мәселе. Азық-түлік мәселесі. Жаһандық ластану. Қазақстан Республикасының қазіргі заманғы экологиялық проблемалары. Аз қалдықты және қалдықсыз өндіріс, қатты қалдықтарды кәдеге жарату және жою, Қазақстанның радиоактивті қалдықтары және т.б. Топырақтың экологиялық жағдайы. Биосфера компоненттерінің жаһандық ластануы.

5 модуль.

Экологиялық білім беру ортасы тұлғаны дамыту үшін әмбебап кеңістік ретінде

Тақырып 1. Дамытушы экологиялық білім беру ортасы-экологиялық сананы қалыптастырудың және тұлғаның шығармашылық әлеуетін ашудың негізі.

Экологиялық білім беруді дамыту және экологиялық білім беру ортасы туралы түсінік. Дамытушы экологиялық-білім беру ортасының құрылымдық-функционалдық ерекшеліктері. Экологиялық сананы қалыптастырудың әмбебап кеңістігі және тұлғаның шығармашылық әлеуетін ашудың қажетті шарты ретінде дамытушы экологиялық білім беру ортасы.

Тақырып 2. Экологиялық білім беру ортасын ұйымдастыру экологиялық білім берудің және оның этаптарының орындалуының негізгі менеджменті ретінде

Әлеуметтік-экологиялық контексте адамның өмір сүру ортасын оңтайландыру мәселесі. Экологиялық білім беруді менеджментінің негізі және оны жүзеге асырудың негізгі кезеңдері ретінде экологиялық білім беру ортасын ұйымдастыру.

Тақырып 3. Қазіргі әлемдегі адамның мінез-құлқын анықтайтын байланыс ережелері.

Қазіргі қоғамдағы өмірдің негізгі принциптері. Қазіргі әлемдегі адамның мінез-құлқын анықтайтын байланыс ережелері.

6 модуль.

Руханият пен адамгершілік қазіргі заманғы адамның экологиялық тәрбиесінің негізі ретінде

Тақырып 1. Экологиялық білім беру тұрғысынан дүниетаным принциптері.

Ноосфера-ақыл мен рухтың синергиясы. Экологиялық білім тұрғысынан дүниетаным принциптері. Тұлғаның рухани-адамгершілік тәрбиесі мәселесінің негіздемесі. Адам мен табиғаттың өзара байланысы мен өзара әрекеттесу мәселесін шешуді талдау. Жалпы білім беру мазмұнындағы рухани-адамгершілік проблема ретінде тұлғаның экологиялық мәдениетін тәрбиелеу идеясының көрінісі.

Тақырып 2. Ғаламдық экологиялық дағдарыстан шығу нұсқасы ретінде экологиялық дүниетанымды қайта бағдарлау

Қалыптасқан экологиялық дүниетанымды қайта қарастыру мәселелері. Адам, қоғам және табиғат арасындағы қарым-қатынастың моральдық аспектісі. Этикалық нормалар мен ережелер. Коэволюция, өзара тиімді бірлік процесі ретінде табиғат пен адамның дамуы. Жаһандық экологиялық дағдарыстан шығу жолдары. Баламалы энергия көздері. Энергетикалық тиімді автоматтандырылған жүйелер. Қоғамдық сананы экологияландыру, экологиялық дүниетанымды қалыптастыру.

7 модуль.

Экологиялық мәдениет пен этиканың іргелі негіздері

Тақырып 1. Қазіргі қоғамның құндылықтар жүйесіндегі экологиялық мәдениет

Экологиялық мәдениетті қалыптастырудың тарихи және философиялық негіздері. Экологиялық мәдениеттің мәні: генезис, қазіргі заманғы түсініктер. Әлеуметтік өзара іс-қимыл жүйесіндегі экологиялық мәдениеттің орны: экономикалық, саяси, әлеуметтік және рухани салалар.

Тақырып 2. Қазақстан Республикасында экологиялық мәдениеттің қалыптасу мәселелері

Қазіргі қоғамның құндылықтар жүйесіндегі экологиялық мәдениет. Экологтардың мәдениеті және экологиялық ойлаудың адамгершілігі. Қазақстан Республикасында экологиялық мәдениеттің қалыптасу мәселелері. Тұлғаның экологиялық мәдениетінің құрамдас бөлігі және адамның экологиялық орынды мінез-құлқын реттеуші ретінде экологиялық өзін-өзі тануды қалыптастырудың өзектілігі. Қазақстан Республикасының экологиялық білім беру саласындағы мемлекеттік саясатының басым бағыттары.

Практикалық (семинарлық) сабақтардың үлгілік тізбесі

- ▶ Білім алушылардың экологиялық мәдениеті деңгейінің мониторингі
- ▶ Экологиялық білім Ұлттық қауіпсіздік факторы ретінде
- ▶ Тұрақты даму үшін білім беру тәсілдерін (ТТБ) және дәстүрлі білім беруді талдау
- ▶ Қоғам мен табиғаттың өзара іс-қимылын тарихи талдау
- ▶ Ғылыми жаңалықтар және олардың өркениеттің дамуына әсері
- ▶ Әлемнің суреттері: жаратылыстану, механикалық, электромагниттік, кванттық-өрістік.
- ▶ Атмосфералық химиялық құрамның антропогендік өзгеруі-экологиялық дағдарыстың көрсеткіші
- ▶ Орман, жер, су ресурстарының тозуы қазіргі жаһандық экологиялық дағдарыстың индикаторлары ретінде
- ▶ Рекреациялық аймақтарда экологиялық маршрутты әзірлеу
- ▶ Аумаққа рекреациялық жүктемені анықтау
- ▶ Биоалуантүрліліктің төмендеуі-Жаһандық экологиялық дағдарыстың көрсеткіштері
- ▶ Қызыл кітап экологиялық мәдениетті қалыптастыру құралы ретінде
- ▶ Тасымалдау және қоршаған орта
- ▶ Ғимаратқа энергоаудит жүргізу
- ▶ Тұрмыста суды ұтымды пайдалану

- ▶ Қалдықтарды өркениетті кәдеге жарату
- ▶ Жасыл желекті тұтыну принциптері
- ▶ Жасыл желекті тұтыну «интерактивті семинары»
- ▶ Экологиялық таңбалау және «гринвошинг»
- ▶ Адамның «экологиялық ізін» зерттеу және есептеу
- ▶ Тұтынушылық әдеттердің жаһандық процестерге әсері (мысалы, туризм, көлік, ойын-сауық және т. б.)
- ▶ Халық санының өсуі және экология мәселелері
- ▶ Қазіргі заманның урбанистік мәселелері
- ▶ Денсаулықтың экологиялық аспектілері
- ▶ Адам денсаулығының физиологиялық негіздері, экологиялық қауіп факторлары, экологиялық бейімделу мүмкіндіктері
- ▶ ҚР экологиялық заңнамасы
- ▶ Экологиялық сананың экоцентрлік түрі
- ▶ Ақпараттық тәсіл парадигмасындағы табиғат пен қоғамның өзара әрекеттесуі
- ▶ Модельдеу адамзат өркениетінің болашағы
- ▶ Автономды интеллектуалды энергетикалық жүйені жобалау

Студенттердің өзіндік жұмысының тақырыптары

1. Жасыл желекті тұтыну дағдыларын дамыту
2. Энергия тұтыну аудиті
3. Тұрмыстағы ресурстарды тұтыну деңгейін түгендеу және өлшеу
4. Қоршаған ортаға ұқыпты қарау тақырыбына ағартушылық акция өткізу
5. «Жасыл желекті тұтыну, табиғи ресурстарға ұқыпты қарау» тақырыбында әлеуметтік желіде парақша немесе арнаны құру және белсенді жүргізу (жобалық тапсырма)
6. Табиғатты қорғау акциялары экологиялық мәдениетті қалыптастыру әдісі ретінде
7. Қазақстан Республикасында және шетелде экологиялық білім беру мен тәрбиелеу мониторингі
8. Экологиялық білім беру және қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық
9. Ауыл шаруашылығында суды ұтымды пайдалану технологиялары
10. Ауыл шаруашылығында органикалық егіншілікке көшу
11. ҚР-да баламалы энергия көздерін пайдалану мүмкіндігін анықтау
12. Қазақстан мен әлемдегі жасыл қалалар құрылысының тәжірибесі мен үздік тәжірибелері
13. Қала ландшафтындағы экодизайн

Әдебиеттер тізімі

- ▶ Гагарин А.В. Теория и менеджмент экологического образования. Учебное пособие. – М: Изд-во «Социум», 2002. – 160 с.
- ▶ Беркунова Л. А., Соснина Т. Н. Экологическая культура: сущность, социальный статус. Учеб. пособие / Самара: Самар. гос. аэрокосм. ун-т, 2006. – 104 с.
- ▶ Аль-Фараби и современность//Отв. редактор Г.М. Мутанов: учебное пособие – 223 с. ISBN: 978-601-04-0585-1. Язык оригинала: Русский: 2014.
- ▶ Экологическое образование: концепции и методические подходы. /Отв. редактор Н.М. Мамедов. М.: Агенство «Технотрон», 1996. – 139 с.
- ▶ Экологическое образование: концепции и технологии/ Под ред. С.Н. Глазачева. Волгоград: Перемена, 1996. – 65 с.
- ▶ Несговорова Н.П. Экологическое образование. Введение в предмет: Учебное пособие. – Курган: Изд-во Курганского гос. ун-та, 2004. – 161 с.
- ▶ Сағындықова Ә.У. Болашақ маманның экологиялық мәдениеті. Электронды оқулық, 2012ж. – 23 б.
- ▶ Сағындықова Ә.У. Оқу проекттері - болашақ мамандардың экологиялық мәдениетін қалыптастыру құралы. Алматы, 2015 ж. – 89 б.
- ▶ Павлов А.Н. Основы экологической культуры учебное пособие. Санкт- Петербург. Изд. «Политехника», 2004г. 334 с.
- ▶ Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли. - М.: Айрис-пресс, 2004. -560 с.
- ▶ Шредингер Э. Что такое жизнь с точки зрения физики? / Превод с англ. А.А. Малиновский. М.: РИМИС, 2015. – 176 с.
- ▶ Нуркеев С.С., Мусина У.Ш. Экология учебное пособие. – Алматы, 2005.-490 с.
- ▶ Ақбасова А.Ж., Г.Ә. Саинова Экология жоғары оқу орындарына арналған оқу құралы, Алматы, бастау баспасы, 2003ж. – 292 бет.
- ▶ Оразбаева Р.С. А.О. Дәрібаева Экология негіздері: оқу құралы, Астана Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия мемлекеттік университетінің баспасы. 2001, 253 бет. 2001ж.

Интернет-ресурстары:

- ▶ Жан Бодрийяр. Город и ненависть. <https://www.livelib.ru/work>
- ▶ Каталог ресурсов по экологическому образованию (ИСАР) – http://www.ecoline.ru/books/ed_catalog
- ▶ Ассоциация «Экологическое образование» (АсЭкО) – <http://www.aseko.org>
- ▶ «The Globe» Международные исследовательские проекты для студентов и школьников по изучению окружающей среды и обмену информацией – <http://www.globe.org.uk>
- ▶ ISAR. Институт содействия общественным инициативам в Евразии: поддержка экологических организаций – <http://www.isar.org>
- ▶ Фонд Евразия – <http://www.eurasia.msk.ru>
- ▶ USAID & the Environment. Содействие проектам по охране окружающей среды – <http://www.usaid.gov/environment>
- ▶ United Nations Environment Programme. Международная экологическая политика, глобальные проекты, внедрение принципов устойчивого развития, изменение климата, экологические конвенции и т.д. – <http://www.unep.org>
- ▶ IUCN (Международный союз охраны природы) – <http://www.iucn.org>
- ▶ WWF (Всемирный фонд дикой природы) – <http://www.wwf.org>
- ▶ GEF (Глобальный экологический фонд) – <http://www.gefweb.org>
- ▶ Международный фонд защиты животных (IFAW) – <http://www.ifaw.org>
- ▶ Европейский фонд по устойчивому развитию регионов (FEDRE) – <http://www.fedre.org>
- ▶ Friends of the Earth International (Содействие международному сотрудничеству по охране окружающей среды, кампании, публикации, региональные подразделения) – <http://www.foei.org>
- ▶ The regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (Крупный информационно-ресурсный центр, проведение семинаров и тренингов, региональные экологические проекты) – <http://www.rec.org>
- ▶ Мировой банк: экологические программы – <http://www.worldbank.org/environment>

ОРГАНИЗАТОРЫ

УМО РУМС на базе КазНУ им. аль-Фараби

Факультет географии и природопользования КазНУ им. аль-Фараби

кафедра Юнеско по устойчивому развитию

заседание подсекции «Экология»; «Геоэкология и управление природопользованием»

Дата проведения 8 февраля 2021 г. Время: 1100

Повестка дня:

1. Базовые и профилирующие дисциплины в учебных планах ОП «Экология» (Муканова, КазНУ имени аль-Фараби; Мадалиева Э.Б., Таразский региональный университет имени М.Х. Дулати; Фахрутденова И.Б., Кокшетауский университет имени Ш.Уалиханова)
2. Проведение профессиональных практик студентов ОП «Экология» (Махамбетов М.Ж., Актюбинский региональный университет им. К. Жубанова; Артамонова Е.Н., Государственный университет имени Шакарима)
3. Анализ подготовки докторантов PhD по ОП «Экология» и «Геоэкология и управление природопользованием» за период 2016-2021 г.г. (Базарбаева Т.А., КазНУ имени аль-Фараби)
4. Учебно-методическое обеспечение дисциплин ОП «Экология» и «Геоэкология и управление природопользованием» (Тусупова Б.Х., КазНУ имени аль-Фараби)

Анализ учебной литературы, поступившей в РУМС по ОП «Экология»

Учебный год	Общее количество	Рекомендовано	Рекомендовано с исправлениями замечаний	Не рекомендовано
2018-2019	6	5	1	-
2019-2020	7	3	2	2
2020-2021	8	2	5	1
Итого	21	10	8	3

Учебная литература поступившая в РУМС по ОП «Экология» в первом полугодии 2020-2021 учебного года

Наименование	Постановили
«Топырактану», объем 370 стр	Рекомендовано после исправления замечаний
«Workshop on Geography of Soils with the Basics of Soil Science», объем 254 стр	Рекомендовано после исправления замечаний
«Industrial Ecology», объем 172 стр	Рекомендовано после исправления замечаний
«Радиационная экология», объём 348 стр	Не рекомендуется
«Radiation Ecology», объём 148 стр	Рекомендовано после исправления замечаний
«Радиациялық экология», объём 236 стр	Рекомендуется
«Geocology», объём 190 стр	Рекомендуется
«Топырактану», объём 370 стр	Рекомендовано после исправления замечаний

Количественные показатели тематического плана
издания учебной литературы в РУМС по ОП
«Экология»; «Геоэкология и управление природопользованием»

ВУЗ	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023	Итого
КазНУ имени аль-Фараби	2	3	6	11
ЮКГУ имени М.Ауэзова	-	1	2	3
ЖГУ имени И.Жансугурова	1	1	-	2
КазАТУ имени С.Сейфуллина	1	1	1	3
КРУ имени А.Байтурсынова	-	3	2	5
ЗКУ имени М.Утемисова	-	3	1	4
АГУ имени Х.Досмухамедова	1	3	2	6
КГУ имени Ш.Уалиханова	1	1	-	2
Итого	6	16	14	36

Резолюция по результатам работы подсекции «Экология»; «Геоэкология и управление природопользованием»

- ▶ Во избежание больших разниц в кредитах и дисциплинах в бакалавриате ОП «Экология»; «Геоэкология и управление природопользованием» **рекомендуется при составлении ОП базовые и профильные предметы согласовывать с РУМС.**
- ▶ Ходатайствовать перед МОН РК об разработке экономических рычагов для эффективного проведения профессиональной практики (включить в уставы, нормативные документы предприятия пункт о взаимодействии с Вузами страны), предусмотреть оплату руководителям практик на производстве, предприятии.
- ▶ Вывесить критерии или согласно заявке университетов осуществлять распределение грантов по магистратуре, докторантуре. Специальности получившие лицензии годами остаются без грантов.
- ▶ По учебно-методическому обеспечению учесть работу ППС, авторы учебников и учебных пособий должны иметь опыт преподавания 10 и более лет (выпускаться должны фундаментальные труды).
- ▶ Правила присвоения ученых званий пишутся без учета реальных требований, предложения РУМС должны учитываться рабочей группой, то же самое касается конкурса Лучший преподаватель (огромный труд, именно педагогический не находит отражения нигде).

Назарларыңызға рахмет

